

# Herrevadskloster – Remontdepå



*Remonthästar i full frihet på Herrevadskloster*

Jag skall i denna artikel belysa verksamheten på Remontdepån, med hjälp av, till mycket stor del en man jag blev god vän med eftersom vi bodde grannar i Ljungbyhed, han hette Karl-Manfred Lindwall. Han hade varit remontryttare under ett stort antal år och vi kunde trots stor ålderskillnad sitta i trädgården, och då berättade han om sin tid vid depån och jag förstod många gånger att det var hans livsuppgift. Jag har kvar bilder och anteckningar från honom och även frihandsteckningar, han var skicklig på det också.

Men vi tar det från början. Försvaret på första hälften av 1900-talet bestod av beridna förband, sju kavalleriregementen och ett antal hästanspända artilleriregementen, så efterfrågan på hästar var stor. Kongl. Skånska husarregementets förvaltning gjorde enligt Kongl. förordningen från nov. 1892 upphandling, och när detta var klart år 1902 blev det början till remontdepån. Kungsgården arrenderades av icke obekante Jonas Hallenborg, till gården hörde ett stort antal mindre gårdar och torp som i sin tur arrenderades ut av honom. Detta var fram till 1921 då Remontdepån övertog förvaltningen.



*Major Eric Tott.*

Alla reparationsarbeten skulle vara klara 1903 och organisationen var klar. Depåavdelningen, dressyranstalt drevs enligt militärt mönster. Förste chef blev Major Eric Tott av Skabersjösläkten. Han blev bl.a. känd för sitt uttalande vid en större samling. Han yttrade att depån består

av följande huvuddelar: Officerare, hästar och manskap i nämnd ordning.



*Borgen på 1940-talet omgiven av en vacker trädgårdsanläggning. Byggnaderna uppfördes 1816-1819 på samma plats där det gamla klostret legat. De gamla byggnaderna revs förutom portlängan som byggdes in i den nuvarande Borgen.*

En av de mest omtyckta cheferna var Arvid Stjernswärd, en av landets mest kunniga hästkarlar. Den siste, Major Gösta Bolterstern var en skicklig dressyrryttare som deltog i inte mindre än fyra olympiader. Med de många anställda i olika befattningar blev Herrevadskloster till ett eget samhälle med postkontor, speceriaffärer och skola. Invånarna benämndes "klostringar". Familjerna bodde i Kasernen, i en och tvårumslägenheter och i mindre byggnader. Grannsämjan omtalades alltid som mycket god.



*Idyllisk bild av kasernen 1934. Lägg märke till järnstaket som omslöt alla stallarna. Här gick förr vägen till Klippan.*

Remontdepåns huvuduppgift var att utbilda varmblods-hästar, vilket innebar att en inköpt 2-3-åring skulle utbildas. Antalet som för depåns räkning utbildades uppgick till drygt trehundra årligen. Det blev en remonteringsnämnd inrättad. Den reste omkring i landsbygden, företrädesvis i stations samhällen, där det upphandlades av hästuppfödare. En betydande sådan plats blev Röstånga järnvägsstation med uppfödare som Jesper Carlsson Tibbaröd, E. Tuveesson och August Johansson Härnäs, Lorentz Swärd och Sixten Pohl Släaröd. En kort historia kan infogas. Stinsen i Röstånga kom utrusande till nämnden och skrek: Ni får ta bort hästarna som väntade på transport, för det luktar som f-n i vår sängkammare! En i nämnden svarade stillsamt: jag tror inte hästarna bryr sig om detta.



*Rastgården, här genomgick hästarna ytterligare inspektioner*

Hagavakternas uppgift var att besiktiga stängsel, ett antal km långt, samt kontrollera alla hästar för att kl. 07.30 avlämna rapport till stallföreståndaren om tillstånd. Sjuk häst skulle hemtagas för att visas för veterinären som "gick ronden kl. 08.00". En känd veterinär var Börje Lavesson, han hade bl.a. sin bostad och mottagning på Marieholmsvägen i Röstånga. En kort historia från när han var på besök



*Här sker brännmärkning. Även ett nummer blir inklippt på låret.*

När betessäsongen började kom de nyinköpta hästarna till Remontdepån och det första som hände var brännmärkning. Efter brännmärkningen blev hästarna utsläppta i hagarna och där tog hagavakterna hand om dem. En del hamnade i rastgården för vidare inspektion.

*Brännmärket. Symboliserar dels att det var en Kungsgård och ägdes av staten, dels att det en gång varit munkkloster som symboliserades av korset.*



*Depåveterinär Börje Lavesson vid en bonduppvisning tillsammans med friherrinnan Bennett, Vasatorps stuteri. Stuteriet levererade ett stort antal remonter varje år till Herrevadskloster. Sedan remontdepån lagts ner blev Börje Lavesson distriktsveterinär och som sådan omtyckt i vida kretsar.*

hos Alfred Olsson i Härnäs och undersökte ett sjukt föl. Min lillebror Krister var där för att se på. Lavesson undrade vad han tittade på? Krister frågade om han hade det fattigt hemma, du har ju lappar på byxorna och en förstärkning på knäna? Ja det har jag, svarade Laveson, dom jag besöker betalar så dåligt. Alfred Olsson såg lite generad ut.

Uppköpen lockade alltid stor publik, det var ju många verkligt prydliga djur som visades upp, men någon förmögenhet för uppfödare var det



*Remontryttare Karl-Manfred Lindwall*

*Körningar kunde bli väl så dramatiska med ibland bångstyriga hästar.*

inte, en fin treåring kunde ge c:a 1800 kronor.

På remontdepån var dom sköna sommar-dagarna snart slut och när hösten kom var det stallet som väntade. På 1940-talet fanns det ett antal stall vid Herrevadskloster: Långestall, 6 boxar med plats för 20 hästar i varje, i Klockestall 3 boxar med 25 i varje och dessyrstallet, spiltor för ett 80-tal hästar. En gång varje dag skulle dom ut i paddocken för allmän konditionsträning och gångartsträning under det att skickliga förryttare bemästrade hela flokken. De bästa, kanske c:a 75 st blev placerade i dressyrstallet där 12 remontryttare, bl.a. K-M Lindwall, var en av dessa, tog hand om utbildningen under 2 år. Dessa hästar blev sedan tjänste- och tävlingshästar vid det regemente dom tilldelades.

Årets höjdpunkt var den stora uppvisningen på sommaren som samlade stor publik. Det var körning, hoppning och dressyr och allt pågick hela dagen. I min ungdom cyklade jag till depån för att beskåda alla fina hästar.

Men tiden har sin gång och allt fler förband motoriserades och hästens existens minskade,



*Bonduppvisning 1945. Lägg märke till de många åskadarna som kantade ridgården.*

så även Remontdepån och när regeringsbeslutet kom om avveckling så stängdes portarna den 1 jan. 1958.

Källor: K-M Lindwalls och mina anteckningar.

Riseberga-Färingtofta Hembygdsförening.

Solveig Andréasson och Bertil Eliasson, anteckningar jag fick ta del av.

Wollmar Agbeck, och många andra Ljunbyhedsbor.

*Leif Persson*

På 1  
ga,  
Mari  
låg i  
gag

Stig  
som  
drev